

Acta de la reunió informativa de selectivitat de la matèria de Geografia del dia 8 de novembre de 2023

Reunits els assistents consignats al final d'aquesta acta de manera virtual mitjançant una plataforma de comunicació en línia el dia 8 de novembre de 2023, a les 12.30 hores, es fa constar el següent:

Miquel Grimalt, professor especialista de selectivitat de l'assignatura de Geografia, va informar de les estadístiques generals de resultats de la prova de Geografia a la darrera convocatòria, tot esmentant la bona qualificació mitjana de l'alumnat i agraïnt la implicació del professorat en la seva tasca.

En relació amb el que s'ha pogut constatar en la correcció de les proves del curs que ha finalitzat, recorda la importància que en la prova de mapatge se situïn els topònims correctament al mapa. En relació amb la prova de definicions de termes, recorda l'oportunitat d'incloure exemples, així com la necessitat d'evitar que el terme definit entri en la definició. Pel que fa als exercicis de comentari dirigit d'elements gràfics o taules estadístiques, remarca la importància de respondre totes les qüestions plantejades, d'indicar de manera clara a quina qüestió es respon en cada moment i que és imprescindible que les afirmacions que es facin tinguin el suport de valors de les taules que s'han proporcionat o referències clares a parts del gràfic, plànol o mapa temàtic proporcionat.

Amb el vistiplau dels assistents es va informar que es mantindria l'estructura de la prova que s'han seguit a la convocatòria anterior.

Igualment va informar de la possibilitat que a l'any actual s'haguessin de fer de nou adaptacions com a les convocatòries del curs passat per facilitar la realització de la prova, però no en té informació fefaent. Si es donàs aquesta circumstància, concretament per a la prova de Geografia es mantindria la mateixa adaptació de l'any anterior, és a dir, que l'estudiant podria escollir cada una de les parts de la prova d'un o altre model de l'examen, i que això s'indicaria expressament a l'enunciat de la prova:

Els alumnes podran seleccionar de manera indistinta tant qüestions proposades a l'opció A com a l'opció B.

Per tant, a efectes pràctics, l'examen manté la mateixa estructura que l'actual, amb la diferència que la persona que s'examina –amb independència de l'opció escollida– ha de realitzar un exercici de localització sobre un mapa (qüestió 1),

definir 5 termes a escollir entre 8 (qüestió 2), comentar un gràfic o un mapa (qüestió 3) i comentar una taula estadística o text (qüestió 4). Cada un dels exercicis manté la puntuació parcial màxima (fins a 2,5 punts).

A l'enunciat de la prova s'indicarà explícitament:

Heu de respondre a una qüestió de cada tipus (1, 2, 3 i 4) i podeu escollir-la indistintament del model A o del model B.

Es descriu seguidament l'estructura del model d'examen que se seguirà, amb independència de l'aplicació o no de les adaptacions.

Els diversos blocs temàtics de la matèria es poden qualificar, tal com apareix annex a la taula I, en funció que es relacionin amb la destresa de confeccionar mapes, siguin susceptibles d'un lectura o comentari d'un gràfic o cartografia temàtica, s'hagin de treballar a partir d'imatges o es considera que són idonis per a un comentari de text o de taules. També s'especifiquen a la mateixa relació annexa els continguts per als quals el decret no especifica un mitjà d'expressió preferent.

Estructura de l'examen

La prova té quatre parts, un apartat de mapatge, un de definicions breus i dos de comentaris dirigits.

- A l'exercici de mapatge es demana la identificació d'alguns elements (acordant el nombre d'àrees a plasmar), sobre un mapa mut, en el qual l'alumne ha de localitzar correctament les àrees o punts requerits assenyalant-ne els topònims. El mapa ha d'incloure la corresponent llegenda i un breu comentari situat en un espai delimitat per un requadre. Temàticament els elements dels quals se sol·licita la cartografia són els assenyalats a la taula annexa I. A l'enunciat de la prova es modificarà la referència a assenyalat els punts indicats «mitjançant símbols convencionals» per «mitjançant els símbols que trobeu adients».
- A l'exercici de definicions s'han de definir breument 5 termes a escollir d'entre els 8 proposats, tot emprant l'espai delimitat a tal fi. Es recorda que cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. Els termes clau formen part d'una llista, que es manté i apareix reflectida a l'annex 2 de la present acta.
- Al primer exercici de comentari cal efectuar un comentari guiat a partir de 4 preguntes, a les quals cal respondre amb arguments derivats explícitament de l'element a comentar, els quals es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així

com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents. En aquest cas es tracta del comentari d'un element gràfic en sentit ampli: plànol, mapa topogràfic, mapa temàtic, gràfic elaborat a partir de dades estadístiques, fotografia, així com imatge aèria o de satèl·lit. Els temes als quals faran referència els comentaris s'ajustaran al que consta a la taula annexa repetidament referida.

- Al segon exercici de comentari cal efectuar un comentari guiat a partir de 4 preguntes, a les quals cal respondre amb arguments derivats explícitament de l'element a comentar, els quals es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents. En aquest cas es tracta del comentari d'un text o d'una taula o informació de caràcter estadístic en sentit ampli, o de la combinació d'ambdues fonts d'expressió. El comentari pot requerir efectuar algunes operacions aritmètiques bàsiques. Els temes als quals faran referència els comentaris s'ajustaran en sentit ampli als que consten a la taula annexa repetidament referida.

Ambdós comentaris són guiats mitjançant 4 qüestions i cal avalar les respostes fent referència al gràfic, mapa, estadística o text, evitant reescriure literalment el text. Es recorda que no és un comentari obert; les preguntes que guien l'exercici volen assegurar que la prova pugui ser puntuada amb la màxima objectivitat.

Específicament recorda que hi ha el recurs que l'alumne assenyali sobre el gràfic o mapa temàtic del comentari elements a remarcar, sistema que poques vegades s'aplica.

Puntuació de la prova

- Pel que fa a la puntuació de la prova, s'estableix que els 4 exercicis puntuïn a raó de 2,5 punts cadascun. En conseqüència, el valor màxim de cada terme a la prova de definicions és de 0,5. Als comentaris, en els quals cal respondre a 4 preguntes, les dues primeres qüestions es valoraran fins a 0,5 punts i fins a 0,75 punts la tercera i la quarta.

Els assistents varen fer diverses intervencions, tot sol·licitant aclariments sobre aspectes menors de la prova, que foren respostes pel coordinador.

Altres informacions de la coordinació

Miquel Grimalt informa que en el marc de l'acord entre la Universitat i la Conselleria es continuarà organitzant l'Olimpíada de Geografia, que enguany assoleix la XVIII edició i serà presencial, el dia 14 de febrer de 2024.

Igualment informa que se celebrarà la tercera Miniolimpíada de Geografia, oberta a l'alumnat de tercer curs d'ESO, coordinada amb altres olimpíades júnior de Geografia d'altres districtes universitaris de l'Estat. Serà el dia 21 de febrer en línia.

I sense res més a tractar, es dona per acabada la reunió.

Professors assistents a la reunió informativa de selectivitat (la llista no és exhaustiva, atesa la dificultat de control pel mitjà informàtic de realització)

Alcolea Parra, Pedro	IES Arxiduc
Arranz, Juan Antonio	IES J. M. Llompart
Arrom Munar, Joana Maria	IES Sineu
Benítez Mairata, Josep	IES Bendinat
Bosch Ferragut, Antoni	CIDE
Carreño, Onofre	IES Baltasar Porcel
Casanova Peiró, Enric	IES Sa Colomina
Celià, Cristina	IES Guillem Colom
Comas, Maria Neus	Col·legi Sant Josep Obrer
Crespí Coll, Catalina Maria	Col·legi Ramon Llull
Crespí Soler, Bartomeu	IES Can Peu Blanc
Cruz Pérez, Esther	Col·legi Santa Maria
Díaz Palmer, Antònia	IES Son Cladera
Escalas Tous, Catalina	Centre Aixà-Llaüt
Escorihuela, Àlex	IES Blanca Dona
Fernández, Anabel	IES Bendinat
Florit Goñalons, Andrea	IES Pasqual Calbó
Font Mampel, David	IES Josep Miquel Guàrdia
Fortesa Martorell, Maria Bel	IES S'Arenal
Fraga Nadal, Emili	Aula Balear
Fullana Coll, Antoni	IES Josep Sureda Blanes
Garau, Conrad	Col·legi Sant Francesc

Garcia Grani, Francesc	IES Nou Llevant
García, Santi	Col·legi La Consolació
Garrido Pérez, Mercedes	Col·legi Lluís Vives
Gijón López, Rocío	IES Antoni Maura
Gómez Martínez, Marina	IES Inca
Guijarro Frau, Agustí	Col·legi Santa Mònica
Janer Marquès, Aina Maria	IES Cap de Llevant
Jansà Dubon, Josep	IES Sant Marçal
Juan Méndez, Llúcia	IES Emili Darder
Julià Perelló, Guillem	IES La Ribera
Llull Albertí, Joan	IES Artà
Luna Buades, Margalida	IES Manacor
Marí Costa, Vicent	IES Balàfia
Marí Martínez, Teresa	Col·legi Santa Magdalena Sofia
Martí Mut, Antoni	IES Josep Font i Trias
Martínez, Anna Maria	IES Marc Ferrer
Martos Sobrino, Daniel José	Col·legi Verge del Carme
Mascaró, Maria Magdalena	IES Guillem Sagrera
Mateu Salas, Sílvia Teresa	IES Binissalem
Morales Reus, Elisabet	IES Joan Alcover
Moreno Casanueva, Carlos	IES Quartó del Rei
Moreno Velasco, Laura	IES Porto Cristo
Munar Bibiloni, Apol·lònia	Col·legi Sant Antoni

Mut Tomàs, Francesca	IES Llucmajor
Pacheco Cardona, Elsa	Col·legi Sa Real
Peñas de Haro, Patricia	Àgora Portals
Perelló Rebas, Jeroni	IES Guillem Cifre
Pinya Llinàs, Queltxa	IES Politècnic
Polo Mesquida, Margalida	IES Felanitx
Pons Esteva, Antoni	IES Albuhaira
Pons Pons, Aida	IES Maria Àngels Cardona
Rosselló Geli, Joan	IES Son Rullan
Rosselló, Maria Magdalena	IES Santanyí
Rubí, Antònia	Col·legi Madre Alberta
Rueda Portilla, Javier	IES Ramon Llull
Santamaria, Jordi	IES Santa Maria
Seoane, Jaime	IES Calvià
Servera Escanellas, Maria Àngels	IES Capdepera
Sintes Clar, Eva	IES Quartó de Portmany
Tous Ribas, Catalina Sofia	IES Alcúdia
Trias Magraner, Laura	IES CTEIB
Vacas Company, Ramon	Col·legi Pius XII
Vidal Reynés, Jordi	IEDIB
Vilalta, Elisabeth	Col·legi La Salle
Vizoso Estrades, Ginebra	IES Algarb

Annex 1

Continguts i mitjans preferents d'expressió

Bloc	Mapes	Gràfics/mapes temàtics	Imatges	Textos i taules
Blocs 1 i 2 Espai geogràfic, relleu, geomorfologia	Mapa d'unitats de relleu Mapa d'evolució geològica Mapa de tipus de sòls	Extreure conclusions a partir de l'observació d'un plànol o mapa	Identificar i diferenciar tipus de paisatges	
Blocs 3, 4 i 5 Clima, vegetació, hidrografia, paisatge	Mapa de climes Mapa de dominis vegetals Mapa de conques fluvials Mapa de zones humides Mapa d'embassaments Mapa de paisatges naturals	Mapa del temps (comentari) Climogrames de cada tipus de clima Clisèrie	Diversitat hídrica Identificar formacions vegetals Imatges representatives de la varietat de paisatges naturals	Anàlisi de dades del temps
Blocs 6 i 10 Població espanyola, espai urbà	Densitat de població	Piràmide de població Estructura de la població Plànol urbà (anàlisi i processos) Augment-disminució de la població per territoris <i>Comenta la població de les regions que creixen i la de les que disminueixen de població</i>	Paisatge urbà Morfologia i estructura urbana d'una ciutat coneguda (I. B.)	Població amb càlculs demogràfics <i>Comenta la població de les regions que creixen i la de les que disminueixen de població</i>
Blocs 7, 8 i 9	Distribució d'aprofitaments	PIB comparatiu d'activitats del	Paisatges agraris	Textos periodístics

Sector primari, energia i espai industrial i sector serveis	agraris Indústria: localització d'assentaments, diferències sectorials Localització industrial Articulació territorial de ferrocarrils, carreteres, ports i aeroports (implícit)	sector primari i altres sectors econòmics Eix cronològic de l'evolució històrica de la industrialització a Espanya Produccions industrials Analitza problemes i configuració de la indústria espanyola Desenvolupament comercial Desenvolupament turístic Desigualtats a l'espai turístic	Paisatges industrials Paisatges destinats al comerç, transports i sector serveis	de PAC Estadístiques de produccions industrials. Analitza problemes i configuració de la indústria espanyola. Estadístiques de desenvolupament comercial Estadístiques de desenvolupament turístic Desigualtats a l'espai turístic
Blocs 11 i 12 Organització territorial Espanya, Europa i el món	Organització territorial espanyola Àrees geoeconòmiques (Europa, món) amb les quals Espanya té més relació Comunitats autònomes, ciutats més importants, països fronterers	Organització territorial espanyola (actual i històrica) Comunitats autònomes, ciutats més importants, països fronterers Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials	Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials	Notícies i textos periodístics sobre la relació entre Espanya i la Unió Europea Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials

Continguts sense un mitjà d'expressió preferent

- Defineix la finalitat de l'estudi de la Geografia i les eines d'anàlisi.
- Descriu els trets del relleu d'Espanya. Classifica les unitats del relleu espanyol segons característiques geomorfològiques.
- Descriu els elements constitutius dels diferents tipus de sòls.
- Descriu els climes d'Espanya. Identifica la diversitat hídrica d'Espanya. Relaciona els règims hídrics dels cursos fluvials amb possibilitats d'aprofitament hídric.
- Distingeix les característiques dels grans conjunts paisatgístics. Identifica els problemes suscitats per la relació home/natura sobre paisatges. Diferencia paisatges naturals i humanitzats.
- Aplica la teoria de la transició demogràfica al cas espanyol. Explica els processos migratoris antics. Analitza les migracions recents.
- Comenta les relacions entre comunicats autònoms en relació amb migracions interiors.
- Defineix ciutat i aporta'n exemples. Identifica les característiques del procés d'urbanització. Explica la jerarquització urbana espanyola. Influències mútues entre ciutat i espai que l'envolta.
- Defineix històricament l'estructura de la propietat.
- Estableix les característiques de l'activitat pesquera.
- Relaciona indústria i fonts d'energia i matèries primeres.
- Descriu les polítiques industrials de la UE.
- Caracteritza el sector terciari espanyol. Incidència del sector serveis en l'economia.
- Analitza desigualtats a l'espai turístic.
- Anàlisi de polítiques territorials autonòmiques.
- Trets de globalització.

Annex 2. Llista de termes clau

GENERALS (18)

Centralisme politicoadministratiu
Comunitat autònoma
Coordenades geogràfiques
Desequilibris territorials
Determinisme geogràfic
Escala cartogràfica
Estat de les autonomies
Geografia física
Geografia humana
Islònia
Latitud
Longitud
Mapa topogràfic
Portolà
Província
Terme municipal
Paisatge natural
Paisatge humanitzat

RELLEU (14)

Depressió
Ibèria argilosa
Ibèria calcària
Ibèria silícica
Meseta
Modelat càrstic
Modelat glacial
Modelat litoral
Relleu volcànic
Orogènia alpina

Règim fluvial

Revinguda

Salinització d'aqüífers

Transvasament entre conques

Vessant hidrogràfica

VEGETACIÓ I MEDI AMBIENT (16)

Delicte ecològic

Desastre natural

Desforestació

Endemisme

Garriga

Màquia

Parc natural

Àrea natural d'especial interès, ANEI

Pis o estatge de vegetació

Vegetació eurosiberiana

Vegetació macaronèsica

Vegetació mediterrània

Vegetació xeròfila

Depuració d'aigües

Reciclatge

Reserva de la biosfera

POBLACIÓ (12)

Cens

Cicle demogràfic antic

Cicle demogràfic modern

Creixement real de la població

Emigració intercontinental

Migració pendular

Mortalitat infantil

Orogènia herciniana

Plana litoral

Sòls bruns

Terra rossa

CLIMA I AIGÜES (22)

Albufera

Aqüífer

Aridesa

Clima de muntanya

Clima mediterrani

Clima oceànic

Clima subtropical

Clima urbà

Continentalitat climàtica

Canvi climàtic

Desertització

Endorreisme

Exorreisme

Sequera

Estiatge

Torrent

Recursos hídrics

Recurs no renovable

AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA (21)

Agricultura alternativa (ecològica o biològica)

Agricultura de regadiu

Agricultura de secà

Agroturisme

Aigües jurisdiccionals

Parceria

Moviment migratori de retorn

Població concentrada

Població disseminada

Taxa de fecunditat

Taxa d'envelliment

ACTIVITATS ECONÒMIQUES (15)

Economia submergida

Població activa

Població ocupada

Privatització

Sector primari

Sector privat

Sector públic

Sector secundari

Sector terciari

Taxa d'atur

Taxa d'ocupació

Treball a temps parcial

Creixement sostenible

Recurs renovable

Comerç a l'engròs

Comerç al detall

Comerç en línia

Franquícia comercial

Balearització

Cadena hotelera

Estacionalitat turística

Àrea d'influència

Ocupació extrahotelera

Lloguer turístic

Overbooking

Aqüicultura
Caladors
Conreus transgènics
Indústria agroalimentària
Monocultiu
Pesca litoral
Piscifactoria
Policultiu
Política Agrària Comunitària, PAC
Ramaderia intensiva
Ramaderia extensiva
Re població forestal
Transhumància
Activitat forestal
Pesca d'altura

INDÚSTRIA (9)

Energies alternatives
Parc tecnològic
Deslocalització industrial
Reindustrialització
Indústria puntera
Indústria madura
Indústria lleugera
Matèria primera
Indústria pesada

SECTOR TERCIARI (20)

Balança de pagaments
Balança comercial

Producte interior brut, PIB
Residus urbans
Operador turístic
Transports discrecionals
Transports regulars
Turisme alternatiu
Turisme de masses

ESPAI URBÀ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI (14)

Àrea metropolitana
Barraquisme
Directrius d'ordenació territorial
Eixample
Centre històric
Conurbació
Districte central de negocis, CBD
Nuclis dormitori
Perifèria urbana
Rururbanització
Planejament urbanístic
Trama urbana
Polígon industrial
Polígon de serveis

EUROPA (3)

Fons europeus
Tractats de Roma
Unió Europea